

Către: Senatului României

Subiect:

Observații, îngrijorări și amendamente/formulă îmbunătățită pentru propunerea legislativă:

[B516/2025](#)¹

Propunere legislativă privind suspendarea temporară, pentru anii 2026 și 2027, a subvențiilor acordate partidelor politice de la bugetul de stat

[Neafiliați-100%]

La 16.11.2025: CES – (neemis, estimez NEGATIV), CL – FAVORABIL (firesc)

Stimați Senatori,

Propunerea legislativă privind suspendarea temporară, pentru anii 2026 și 2027, a subvențiilor acordate partidelor politice de la bugetul de stat reprezintă un subiect de interes național, care necesită o analiză echilibrată din perspectiva impactului său asupra democrației și finanțelor publice din România.

I. Contextul și justificarea măsurii

Proiectul de lege vizează suspendarea alocării și utilizării fondurilor de la bugetul de stat pentru finanțarea partidelor politice în exercițiile bugetare 2026 și 2027.

Măsura este justificată ca fiind **excepțională și temporară**, impusă de necesitatea consolidării fiscale, protejării cheltuielilor sociale și redirectionării resurselor către domenii prioritare de interes public, precum sănătatea, educația și protecția socială.

Documentul subliniază că, deși încadrată în limitele legale, suma anuală destinată subvențiilor (aproximativ 230 milioane lei în 2025, reprezentând circa 0,012% din PIB) generează nemulțumire socială legitimă.

Aceasta apare în contextul în care populația suportă deja măsuri fiscale suplimentare, creșteri de taxe și reduceri ale beneficiilor publice, iar țara traversează o perioadă de presiune bugetară și dezechilibre economice majore.

Scopul principal al propunerii este:

- Suspendarea temporară a finanțării publice a partidelor politice pentru 2026 și 2027.
- Direcționarea fondurilor către programe de interes social (sănătate, educație, protecția copiilor și a persoanelor vulnerabile).
- Consolidarea încrederii publice în instituțiile statului, printr-un gest concret de solidaritate și responsabilitate politică.

II. Argumente PRO (beneficiile adoptării pentru cetățenii români)

1. Economii bugetare semnificative și redirectionare socială

Reducerea cheltuielilor ar genera economii de circa **656 milioane lei în cei doi ani** de aplicare (2026-2027), adică aproximativ 328 milioane lei anual.

Aceste fonduri ar putea fi redirectionate, de exemplu, către:

- Reabilitarea spitalelor publice.
- Investiții în programe educaționale și burse sociale.
- Măsuri de sprijin pentru familiile cu venituri mici și categoriile vulnerabile.

2. Consolidarea încrederii publice și a responsabilității politice

Măsura este declarată ca fiind un gest de **solidaritate și responsabilitate** din partea clasei politice.

¹ Inițiatori: Enachi Raisa

Se anticipează un impact pozitiv asupra încrederii cetățenilor în instituțiile statului, consolidând percepția de echitate socială și responsabilitate bugetară.

3. Contribuție macroeconomică

Propunerea contribuie la **consolidarea fiscală și scăderea deficitului bugetar**.

4. Legalitate și proporționalitate

Suspendarea temporară este considerată o măsură **legitimă, proporțională și echilibrată**, în concordanță cu competența Parlamentului de a stabili, modifica sau suspenda drepturi și obligații, și cu principiul alocării resurselor în funcție de prioritățile naționale (Art. 61 alin. (1) și Art. 138 alin. (2) din Constituție).

III. Argumente CONTRA (riscurile adoptării pentru cetățenii români)

1. Risc de creștere a dependenței de finanțarea privată opacă

Suspendarea finanțării publice, deși populară, poate crea un vid de finanțare, forțând partidele să se bazeze mai mult pe **donații private și sponsorizări**. (Oricum se întâmplă acum)

Acest lucru crește riscul ca finanțarea să devină mai puțin transparentă, facilitând dependența față de grupuri de interese economice sau oligarhice.

2. Afectarea funcționării democratice

Finanțarea de la stat are rolul declarat (și neatins) de a asigura un **echilibru** între transparență, responsabilitate și funcționarea democratică a partidelor.

Eliminarea ei temporară ar putea afecta capacitatea partidelor mici sau noi de a opera, de a organiza campanii sau de a se profesionaliza, distorsionând echilibrul politic în favoarea formațiunilor cu rețele private de finanțare deja bine stabilite.

3. Vulnerabilitate la presiunea politică și electorală

Partidele, confruntate cu lipsa fondurilor, ar putea deveni mai vulnerabile la presiunile electorale sau la decizii politice menite să satisfacă donatorii în detrimentul interesului public național.

IV. Observațiile presei naționale și internaționale

Deși nu există surse media atașate, contextul național și internațional sugerează următoarele observații tipice:

- **Presa națională**

Un astfel de demers este adesea primit cu **entuziasm de către opinia publică** (datorită „nemulțumirii sociale legitime” menționate în document), fiind interpretat ca o victorie a cetățenilor asupra „privilegiilor” clasei politice.

În același timp, jurnaliștii de investigație ar putea sublinia **riscurile de opacizare a finanțării**, punând accent pe necesitatea unor mecanisme de control mult mai stricte asupra donațiilor private și a cheltuielilor partidelor.

- **Presa Internațională**

La nivel internațional, măsura ar putea fi percepută ca un răspuns populist la criza economică și la **deficitul de încredere** în clasa politică. În același timp, analiștii specializați în democrație ar putea avertiza asupra **impactului negativ pe termen lung asupra pluralismului politic**, indicând că finanțarea publică este considerată un pilon al democrației consolidate, menită să prevină corupția sistemică legată de interesele private.

V. Metode de evitare a finanțării publice evidente, dar care permit finanțarea imorală

Deși propunerea suspendă explicit alocarea de fonduri de la bugetul de stat, există metode prin care finanțarea (de multe ori **imorală sau lipsită de transparență**) poate persista sau chiar se poate intensifica, acoperind golul lăsat de subvenția publică:

1. **Donații private mascate și finanțare indirectă**

În lipsa fondurilor publice, partidele vor depinde puternic de donațiile private. Finanțarea imorală poate apărea sub formă de **donații sub pragul de raportare** sau prin **persoane interpuse** (sistemul „omului de paie”).

O altă metodă este finanțarea indirectă prin achiziția de servicii (ex: publicitate, sondaje, consultanță) de la firme afiliate sau controlate de donatori, la prețuri supraevaluate.

2. **Dependența de resursele administrative (statul capturat)**

Partidele aflate la guvernare pot exploata **resursele administrative** (clădiri, personal din instituțiile publice, influență asupra companiilor de stat) pentru activitatea lor politică, substituind astfel finanțarea directă.

De asemenea, **favorurile legislative** sau contractele publice (pentru firmele din spatele donatorilor) devin principala „monedă de schimb” pentru suport financiar.

3. **Împrumuturi din surse netransparente**

O metodă des întâlnită este contractarea de **împrumuturi** de la instituții financiare sau persoane fizice/juridice, cu condiții opace sau garanții discutabile.

Concluzie și necesitatea de îmbunătățiri

Propunerea legislativă pare a fi un **act de responsabilitate fiscală și solidaritate politică** justificat de criza economică actuală, aducând beneficii imediate prin redirectionarea a 656 milioane lei către domenii vitale ca sănătatea și educația.

Cu toate acestea, pe termen lung, suspendarea finanțării publice, deși temporară, nu rezolvă problema fundamentală a finanțării politice.

Sunt necesare îmbunătățiri majore în acest domeniu:

- **Urgent**

Adoptarea concomitentă a unor **mecanisme legislative de control și sancțiuni mult mai aspre și eficiente** pentru donațiile și cheltuielile private.

Aceasta trebuie să vizeze creșterea drastică a transparenței, obligativitatea publicării donatorilor reali și a contractelor de servicii plătite din fonduri private, precum și sancțiuni penale pentru finanțarea ilegală mascată.

- **Pe termen mediu**

O dezbatere națională onestă privind **nivelul optim și condiționat** al finanțării publice.

Finanțarea publică trebuie să existe pentru a asigura pluralismul și a menține independența partidelor față de interesele private, dar ea trebuie să fie condiționată strict de performanță (ex: reprezentare parlamentară) și de **transparența absolută** a fiecărui leu cheltuit.

În esență, gestul de solidaritate al suspendării trebuie completat de un **act de curaj democratic** care să reglementeze și să monitorizeze extrem de riguros finanțarea privată, pentru a împiedica apariția unui sistem de finanțare imorală, opacă și dăunătoare interesului național.

ÎNSĂ ...

În mod natural este necesară stabilirea unui mecanism de finanțare publică **mai transparent, mai echitabil și direct corelat cu performanța economică națională și veniturile cetățenilor**.

Sistemul actual de finanțare a partidelor politice din România, deși esențial pentru asigurarea pluralismului și a independenței față de interesele private, generează o **nemulțumire socială legitimă**.

Aceasta este amplificată de percepția că sumele alocate de la bugetul de stat (de ordinul sutelor de milioane de lei anual) nu reflectă în mod direct realitatea economică și efortul fiscal al cetățenilor, mai ales în perioade de **presiune bugetară accentuată și dezechilibre economice majore**.

Finanțarea publică are un rol moral și etic de a preveni *capturarea* deciziilor politice de către donatori privați cu interese ascunse, asigurând că partidele servesc **interesul public** și nu pe cel al oligarhiei. Cu toate acestea, pentru a fi eficientă și morală, ea trebuie să fie **proporțională** și **responsabilă**.

O implementare eficientă ar însemna adoptarea unei soluții de finanțare echilibrate, bazată pe principiile (declarat public și rămase vorbe goale) **solidarității, transparenței și responsabilității**, având trei scopuri esențiale:

1. **Corelarea directă cu veniturile populației**

Stabilirea finanțării publice ca un **procent fix (0,1% - 0,5%) din totalul Impozitului pe Venit (IPV) colectat** la nivel național.

Această metodă asigură o legătură directă și dinamică între sumele alocate partidelor și efortul fiscal real al cetățenilor, reflectând fidel evoluția veniturilor populației.

2. **Optimizarea cost-eficiență**

Prin stabilirea unui procent redus (0,1% - 0,5%), se asigură **un nivel de bază al finanțării**, suficient pentru funcționarea democratică (sedii, analiză, personal) și pentru a menține independența față de interesele private, dar insuficient pentru a permite **risipa sau îmbogățirea nemeritată**.

3. **Consolidarea responsabilității:**

Condiționarea alocării de fonduri de **transparența absolută și controlul riguros** al cheltuielilor și al celorlalte surse de finanțare privată (cotizații și donații).

Argumente de etică, moralitate și eficiență în favoarea

1. **Etică și moralitate:**

• **Responsabilitatea fără presiune**

Alocarea unui procent redus din IPV reprezintă un gest de **prudență fiscală**.

Cetățenii vor contribui într-o măsură minimă, dar suficientă pentru a garanta că partidele nu sunt nevoite să se vândă intereselor private.

Aceasta întărește moralitatea actului politic.

• **Voluntariat și pluralism**

Procentul mic din IPV nu elimină importanța **cotizațiilor de la membri**, ci o completează.

Partidele vor fi motivate să își consolideze baza de membri și să atragă donații mici, sprijinind astfel **mobilizarea democratică și pluralismul** la baza sistemului.

2. **Eficiență:**

• **Stabilitate și predictibilitate**

Legarea finanțării de IPV asigură **stabilitate financiară și predictibilitate**, esențiale pentru planificarea pe termen lung a strategiilor politice și a programelor de guvernare.

• **Alocare țintită:**

Finanțarea din IPV ar urma să fie acordată **strict partidelor cu reprezentare parlamentară**, consolidând principiul că fondurile publice trebuie să susțină doar organizațiile care au obținut încrederea majoră a corpului electoral.

Impactul juridic și financiar anticipat

• **Impact juridic:**

Propunerea mea implică derogarea sau modificarea prevederilor art. 18 din Legea nr. 334/2006, înlocuind metoda actuală de calcul cu un procent fix din IPV.

• **Impact Financiar**

Deși suma finală va fi variabilă (fiind legată de IPV), mecanismul asigură o limitare implicită a creșterii nejustificate a subvențiilor, ancorând-o în realitatea veniturilor cetățenilor.

Prin urmare, adoptarea soluției reprezintă un pas necesar spre **modernizarea și responsabilizarea** sistemului de finanțare a partidelor politice, răspunzând atât exigențelor de **solidaritate fiscală**, cât și necesității de a proteja **independența și moralitatea** procesului democratic românesc.

Aș propune chiar și înlocuirea alocării forfetare a fondurilor pentru partidele politice parlamentare cu o alocare bazată pe **procentul din impozitul pe venit (IPV) corelat cu numărul de alegători din secția de votare** ar introduce o metodă **mai complexă, dar potențial mai echitabilă și mai granulară**.

Eficiența depinde de obiectivul urmărit: **stabilitate financiară** (metoda actuală) vs. **reprezentare locală și mobilizare (metoda propusă)**.

- **Metoda actuală: alocarea forfetară**

Aceasta este metoda generală (fie că e sub formă de cotă din buget, fie că e sub forma unei alocări mari):

Criteriu	Detaliu	Eficiență
Stabilitate	Asigură o sumă mare și predictibilă anual.	Maximă. Permite partidelor să planifice pe termen lung (personal, sedii, cercetare).
Simplitate	Calculul este relativ simplu la nivel central.	Maximă. Ușor de gestionat de către o autoritate centrală (Ministerul Finanțelor).
Moralitate	Provoacă nemulțumire socială ¹ deoarece suma pare deconectată de efortul fiscal individual.	Redusă.
Responsabilitate	Favorizează birocratizarea partidelor, nu le obligă la mobilizare electorală constantă la firul ierbii.	Redusă.

2. Metoda propusă: IPV procentual corelat cu secția de votare

Această metodă este compusă din doi factori, făcând-o mult mai granulară:

- **Sursa de finanțare:** Un procent mic (ex: 0,1%-0,5%) din IPV colectat.
- **Criteriul de distribuție:** Numărul de alegători din **secția de votare**.

Criteriu	Detaliu	Eficiență
Stabilitate	Sursa (IPV) este stabilă, dar distribuția este fragmentată și variabilă în funcție de prezența la vot/numărul de alegători.	Medie. Riscul de ineficiență administrativă crește din cauza complexității calculelor locale.
Simplitate	Necesită un mecanism complex de colectare a datelor (IPV la nivel național) și de distribuire (la nivelul secțiilor de votare) și de corelare a voturilor din acele	Redusă. Costuri administrative mari pentru a urmări fondurile la nivel micro.

	secții.	
Moralitate	Banii sunt strânși direct de la sursa (IPV), corelând finanțarea cu veniturile reale (corelație etică).	Mare.
Responsabilitate	Partidele ar fi forțate să mențină structuri locale puternice și să-și mobilizeze alegătorii în fiecare secție pentru a justifica și primi fondurile.	Maximă Eficiență în stimularea activității politice locale.

Concluzie privind eficiența

Obiectiv	Metoda forfetară	Metoda IPV corelat cu secția de votare
Eficiența Administrativă (Costuri de Gestiune)	Mare. Simplu de administrat la nivel central.	Redusă. Complexă, costisitoare, necesită infrastructură extinsă.
Eficiența Politică (Stimularea Mobilizării)	Redusă. Nu stimulează structurile de bază.	Maximă. Leagă direct finanțarea de rezultatul efortului local.
Eficiența Socială (Transparență și Etică)	Redusă. Deconectată de efortul fiscal individual.	Mare. Banii sunt legați direct de venituri (IPV) și de baza electorală (secția de votare).

Verdict:

Înlocuirea **alocării în masă** cu alocarea bazată pe **IPV corelat cu secția de votare** ar fi **mai eficientă din punct de vedere politic și moral** (întrucât forțează partidele la responsabilitate locală), dar **mult mai puțin eficientă din punct de vedere administrativ** din cauza complexității și costurilor uriașe de implementare a unui sistem atât de granular.

Rămâne de analizat și faptul că ...

Finanțarea partidelor poate fi legată **indisolubil** de veniturile cetățenilor care **nu** sunt funcționari publici prin implementarea unui mecanism care să se bazeze pe **contribuțiile fiscale ale sectorului privat și ale populației generale**, excluzând veniturile și fondurile destinate cheltuielilor de personal din sectorul public.

Iată două metode eficiente și etice:

1. Corelarea cu impozitul pe venitul persoanelor fizice din sectorul privat (IPV-P)

În loc să se stabilească finanțarea ca un procent din întregul buget de stat sau din totalul IPV, legea ar putea stipula că alocarea se face dintr-o bază de calcul restricționată:

- **Baza de calcul**

Se va utiliza un procent fix și redus (de exemplu, **0,1% - 0,5%**) aplicat exclusiv sumei totale a **Impozitului pe Venit (IPV)** colectat de la **angajații din sectorul privat și persoanele fizice autorizate (PFA)**, excluzând sumele IPV reținute de la funcționarii publici și angajații instituțiilor de stat.

- **Mecanismul de separare**

Ministerul Finanțelor ar trebui să defalce lunar sau trimestrial încasările din IPV pe sursa de venit (Cod CAEN sau cod de plată specific).

Fondul partidelor ar fi alimentat **doar din „coșul” de IPV provenit din economia reală** și de la cetățenii care nu sunt susținuți direct de bugetul de stat.

- **Eficiență**

Această metodă stabilește o legătură etică clară, garantând că partidele sunt finanțate direct de către cei care creează valoare în economia privată, eliminând eticheta de „autofinanțare” din fonduri deja destinate funcționarilor.

2. **Alocarea în funcție de impozitul pe profit (IP) al societăților private**

O altă metodă de a lega finanțarea de sectorul privat este utilizarea unui procent mic din **Impozitul pe Profit (IP)** al companiilor, considerând că acest impozit reprezintă efortul fiscal al entităților care angajează și susțin cetățenii din sectorul privat:

- **Baza de Calcul**

Se stabilește un procent minuscul (ex. **0,01% - 0,05%**) aplicat totalului **Impozitului pe Profit** colectat de la societățile comerciale cu capital majoritar privat.

- **Mecanismul de Distribuție**

Suma rezultată ar fi alocată partidelor parlamentare.

- **Eficiență**

Deși nu este direct legată de *veniturile cetățenilor*, este indisolubil legată de **performanța economică a sectorului privat**, care este sursa de venit a majorității cetățenilor non-funcționari publici.

Condiția indispensabilă - mecanismul de alocare politică

Pentru a menține coerența democratică, oricare dintre sursele de mai sus trebuie distribuite partidelor parlamentare în funcție de numărul de voturi primite (ca dovadă a sprijinului public), aplicând următoarele principii:

- **Numai partidele parlamentare**

Doar partidele care au reușit să obțină reprezentare în Parlament pot beneficia de această finanțare, consolidând principiul că doar **eficiența electorală** justifică primirea fondurilor.

- **Transparență totală**

Alocarea trebuie să fie condiționată de publicarea integrală și detaliată a fiecărei cheltuieli și a fiecărei donații private, asigurând o supraveghere publică riguroasă.

Dacă ar fi să analizăm atent propunerea legislativă am vedea că:

Competența materială a Parlamentului de a adopta dispoziții privitoare la regimul finanțelor publice și de a modifica prin lege normele legale incidente este clară.

În această măsură, inițiativa legislativă cade în sfera atributelor legiuitorului (art. 61 alin. (1) Constituția României - menționat în expunerea de motive).

Prin urmare, la nivel de competență formală, Parlamentul poate adopta reglementări care să modifice sau să suspende, temporar, anumite prevederi legale existente.

Totuși, competența de legiferare trebuie exercitată respectând limitele constituționale: protecția drepturilor fundamentale, principiul separației puterilor, egalitatea în fața legii și protecția pluralismului politic.

Probleme și riscuri de constituționalitate și legalitate

a) Dreptul la pluralism politic și rolul finanțării publice

Finanțarea publică a partidelor politice reglementată prin Legea nr. 334/2006 urmărește, potrivit scopului legii, asigurarea egalității de șanse și transparenței în competiția politică. Suspendarea temporară a subvențiilor producând un efect generalizat asupra tuturor partidelor ridică întrebarea dacă măsura afectează în mod excesiv pluralismul politic sau echilibrul concurențial între partide.

Măsura propusă este uniformă (se aplică tuturor partidelor) - ceea ce reduce riscul discriminării - însă trebuie verificat dacă efectul său concret, în contextul anilor electorali sau pre-electorali pentru anumite categorii de formațiuni, nu creează un dezechilibru real între competitori (de ex.

partide cu acces mai ridicat la donații private versus cele mai dependente de subvenție).

Reținem că restrângerea dreptului la finanțare nu echivalează automat cu încălcarea dreptului de libertate de asociere sau a drepturilor politice, dar **trebuie evaluată sub aspectul necesității și proportionalității măsurii.**

b) Principiul proportionalității și justificarea măsurii

Expunerea de motive invocă necesitatea consolidării fiscale și redirectionarea resurselor către cheltuieli sociale, precum și un impact bugetar estimat (656 milioane lei în doi ani - sumă preluată din anexele bugetare).

Pentru a rezista unui control de constituționalitate, măsura trebuie să fie proporțională (adekvată, necesară și să respecte un echilibru între scop și mijloc).

În acest sens, proiectul trebuie să conțină justificări concrete, cu date clare și cu analiză alternativelor rezonabile (ex.: reducerea altor cheltuieli, majorări temporare de taxe, măsuri alternative de reducere a costurilor administrative etc.).

Expunerea de motive conține estimări care susțin obiectivul, dar **lipsește elemente privind analiza alternativelor și justificarea alegerii tocmai a suspendării subvenției ca măsură preferată.**

c) Claritate, previzibilitate și securitate juridică (tehnică legislativă)

Formularea proiectului: „*prin derogare de la prevederile art. 18 din Legea nr. 334/2006 ... nu se alocă și nu se utilizează fonduri de la bugetul de stat pentru finanțarea partidelor politice*” - enunț sumativ, dar insuficient din punct de vedere procedural-operational.

Sunt necesare precizări procedurale privind:

1. modul de punere în aplicare (act administrativ care va adapta bugetele/transferurile),
2. responsabilitatea ordonatorilor de credite,
3. consecințele pentru obligații curente asumate de partide (de ex. obligații contractuale, datorii deja angajate, dreptul la tranșele curente aferente anului în curs),
4. modalitatea de raportare și competențele Autorității Electorale Permanente (AEP) și ale Ministerului Finanțelor Publice (MFP).

Fără aceste precizări, norma poate genera neclarități și contestații administrative/judiciare.

d) Efecte asupra mecanismelor de control și sancțiuni

Legea nr. 334/2006 prevede mecanisme de control și sancțiuni (inclusiv posibilitatea de regularizare prin poprire din tranșele viitoare de subvenții etc.).

Suspendarea plății subvențiilor trebuie corelată cu dispoziții tranzitorii care reglementează:

1. păstrarea/menținerea obligațiilor de raportare a partidelor;
2. modul de tratare a sancțiunilor aplicate deja (cumulul obligațiilor);
3. dreptul la contestare;
4. dacă autoritățile pot reține sume deja datorate sau pot aplica proceduri de executare silită pe alte baze.

Lipsa acestor reglementări creează risc procedural și de blocaj.

e) Respectarea regulilor bugetare și competențe administrative

Suspendarea unei cheltuieli prevăzute legal trebuie să fie pusă în acord cu regulile privind bugetul public (Legea finanțelor publice): modificările legale care afectează cheltuielile bugetare implică obligații de corelare cu bugetul de stat și cu anexele la acesta (proceduri de punere în aplicare, rectificări, transmiteri către ordonatorii de credite).

Proiectul nu conține dispoziții detaliate privind instrumentele bugetare care vor opera efectiv suspendarea (de ex. prevedere expresă adresată Ministerului Finanțelor pentru nevirarea sumelor), ceea ce este o carență de tehnică legislativă ce poate crea întârzieri/efecte neașteptate în execuția bugetară.

f) Compatibilitatea cu dreptul european și CEDO

Măsura revine ca apreciere statului membru în domeniul regimului intern de finanțare a partidelor politice.

În principiu nu există o interdicție directă în dreptul UE sau CEDO care să împiedice suspendarea temporară a subvenției, dar orice restrângere a mecanismelor care asigură pluralismul politic trebuie analizată în raport cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (art. 11 CEDO - libertatea de asociere și dreptul la libertate politică), care acordă statele o marjă de apreciere, dar impune controlul conformității cu principiile democratice.

Proiectul nu discută această problemă; o scurtă notă justificativă ar fi utilă.

Observații de tehnică legislativă și recomandări concrete de redactare

Pentru îndepărtarea neclarităților și reducerea riscului de vulnerabilitate juridică aş recomanda următoarele modificări/complete:

- a) Dispoziții tranzitorii și procedurale - introducerea unor articole expres care să precizeze:
 - proprietarul competenței aplicative: obligație expresă pentru Ministerul Finanțelor Publice de a adapta prevederile bugetare și de a emite dispoziții pentru ordonatorii de credite în vederea nevirării sumelor, cu menționarea conturilor și a perioadei exacte; coordonarea cu AEP pentru evidență și supraveghere; termen pentru punerea în aplicare (ex. dispoziții pentru rectificare bugetară sau măsuri administrative la începutul anului 2026);
 - mențiuni privind obligațiile de raportare și control: partidele rămân obligate la raportare și păstrarea obligațiilor de transparență și contabilitate; AEP își păstrează competențele de control; tratamentul sancțiunilor deja aplicate (dacă sunt reținute din alte surse);
 - tratamentul sumelor deja angajate sau al contractelor în curs: o clauză care reglementează ce se întâmplă cu obligațiile contractuale asumate anterior intrării în vigoare a suspendării.
- b) Clarificarea domeniului de aplicare:
 - formulare precisă: nu doar „nu se alocă și nu se utilizează fonduri” ci: „pe durata 1 ianuarie 2026–31 decembrie 2027, finanțarea publică prevăzută la art. 18 din Legea nr. 334/2006 nu se acordă, nu se virează și nu se pune la dispoziția partidelor politice; Ministerul Finanțelor va proceda la corespunzătoarea rectificare/ nevirare a sumelor prin dispozițiile prevăzute de legea finanțelor publice”. Această formulare oferă claritate administrativă.
- c) Mecanism de monitorizare și evaluare:
 - prevederea unui raport de punere în aplicare, elaborat de MFP în colaborare cu AEP, privind efectele economice și bugetare ale măsurii (și alocarea sumelor economisite), public și supus controlului Parlamentului.
- d) Precizări privind destinația sumelor economisite:
 - dacă scopul este redirectionarea către anumite programe sociale, proiectul trebuie să conțină dispoziții precise privind mecanismul bugetar (ex.: destinația exactă în anexe la Legea bugetului sau regulă de alocare în cadrul procesului de bugetare), pentru a respecta principiul legalității cheltuirii banilor publici.
- e) Mențiuni privind obligațiunile privind transparența și egalitatea:
 - reafirmarea obligațiilor ce revin partidelor (raportare, evidențe contabile) pentru evitarea lacunelor de control.

5. Evaluarea conformității cu principiile constituționale

Proiectul, ca inițiativă care vizează cheltuieli bugetare, intră în competența Parlamentului; măsura propusă nu este, în sine, contrară Constituției.

Totuși, pentru a evita riscul unei eventuale verificări de constituționalitate, proiectul trebuie consolidat cu justificări solide (analiză proporționalitate și alternativelor) și cu dispoziții procedurale concrete (tranzitorii, de implementare, de raportare).

Fără aceste completări există un risc real ca prevederile să fie atacate pentru lipsă de claritate/previzibilitate sau pentru că efectele practice pot aduce atingere, în mod disproporționat, funcționării egalitare a competiției politice.

6. Observații privind redactarea actuală a proiectului

- Articolul unic folosește expresia „prin derogare de la prevederile art. 18 din Legea nr. 334/2006 ... nu se alocă,și nu se utilizează fonduri...” - se recomandă corectarea erorilor de punctuație și a

spațiilor și, mai important, înlocuirea formulării sumare cu o structură clară: introducerea unui articol care să definească perioada, mecanismul, autoritățile responsabile și efectele asupra obligațiilor curente.

- Lipsa unei prevederi expres privind intrarea în vigoare la 1 ianuarie 2026 și aplicarea până la 31 decembrie 2027 este reglementată în Art. 2 în forma transmisă; recomand totuși inserarea prevederilor tranzitorii și de aplicare imediat după articolul care suspendă alocarea, pentru coerență.
- Recomand anexarea unei note bugetare detaliate (cu sursa estimărilor și cu modul concret de redirectionare a sumelor) și precizarea modului în care se asigură respectarea principiilor prevăzute de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă (motivare, impact, justificare economică).

7. Formulare propusă succintă de completare (exemplu de dispoziții tranzitorii/procedurale)

- (1) „Ministerul Finanțelor Publice va dispune, prin ordin, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, măsurile necesare pentru nevirarea sumelor prevăzute la art. 18 din Legea nr. 334/2006 pentru exercițiile bugetare 2026–2027, precum și pentru repartizarea/încadrarea acestora conform destinației stabilite de prezenta lege.”
- (2) „Autoritatea Electorală Permanentă va păstra competențele de control și va asigura continuarea obligațiilor de raportare ale partidelor politice; sancțiunile prevăzute de Legea nr. 334/2006 rămân aplicabile în raport cu obligațiile ce nu sunt eliminate prin prezenta lege.”
- (3) „Sumele nevirate ca urmare a aplicării prezentei legi vor fi reflectate în bugetul de stat prin mecanismul stabilit în Legea bugetului pentru anul 2026 și vor fi alocate în mod expres pentru programe sociale prevăzute în anexă.”

Concluzie finală

Propunerea legislativă poate fi adoptată, dar numai cu eliminarea observațiilor și adoptarea recomandărilor de mai sus.

Inițiativa legislativă are ca obiect un domeniu aflat în competența Parlamentului și urmărește un scop legitim (consolidare fiscală, redirectionare spre cheltuieli prioritare), însă textul proiectului necesită completări semnificative de tehnică legislativă și justificare pentru a îndeplini cerințele constituționale privind claritatea, previzibilitatea și proporționalitatea măsurii, precum și pentru a evita consecințe procedurale și administrative neanticipate.

Este esențial ca:

- (i) să fie introduse dispoziții tranzitorii și procedurale conforme observațiilor de mai sus;
- (ii) să fie detaliat mecanismul bugetar de nevirare și a destinației sumelor economisite;
- (iii) să fie completată expunerea de motive cu analiza alternativelor și cu date justificative care probează necesitatea și proporționalitatea măsurii;
- (iv) să fie precizat modul în care se asigură respectarea obligațiilor de control și sancționare prevăzute în Legea nr. 334/2006.

Tabel comparativ

Tabelul de mai jos conține: (A) forma inițiatorului (citare succintă), (B) forma OPTIME — text complet gata de copiat (amendamente marcate cu bold), (C) motivarea modificării (de ce se adoptă fiecare amendament în forma OPTIME).

Element / Articol	Forma inițiatorului (sintetic)	Forma propusă	Motivare
Structură generală	Articol unic: „Prin derogare de la art. 18 din Legea nr. 334/2006..., pentru exercițiile bugetare aferente anilor 2026 și 2027 nu se alocă și nu se utilizează fonduri de la bugetul de stat pentru finanțarea partidelor politice.” Urmat de art. 2 intrare în vigoare: 1.01.2026–31.12.2027.	Art. 1 (1) Prin derogare de la art. 18 din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, în perioada 1 ianuarie 2026–31 decembrie 2027, finanțarea publică prevăzută la art. 18 nu se acordă, nu se virează și nu se pune la dispoziția partidelor politice. (2) Pe durata suspendării prevăzute la alin. (1), se mențin toate obligațiile de evidență contabilă, raportare și transparență prevăzute de Legea nr. 334/2006, precum și competențele de control ale Autorității Electorale Permanente.	- Clarifică exact perioada, folosește verbe operative (acordare, virare, punere la dispoziție) care definesc efectiv comportamentul administrativ. - Alin. (2) protejează mecanismele de transparență și control (cerință esențială pentru a nu lăsa un vid juridic). - elimină din observații privind protejarea AEP și obligațiilor contabile.
Implementare / instrument administrativ	Nu există prevedere expresă privind modul de punere în aplicare (MFP, ordin)	Art. 2 (1) Ministerul Finanțelor Publice va dispune, prin ordin, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, măsurile necesare pentru nevirarea sumelor corespunzătoare finanțării prevăzute la art. 18 din Legea nr. 334/2006 pentru anii 2026–2027, precum și pentru reflectarea acestora în execuția bugetară. (2) Ordonatorii principali de credite vor reflecta măsurile prevăzute la alin. (1) în execuția bugetară și vor lua măsurile administrative necesare aplicării prezentei legi.	- elimină lipsa instrumentului administrativ. - asigură aplicabilitate imediată (ordin MFP) și corelare cu procedurile de execuție bugetară. - termenul de 30 de zile este rezonabil pentru implementare operativă.
Dispoziții tranzitorii	Niciuna	Art. 3	- Previne conflicte juridice

(contracte, obligații)		(1) Dispozițiile prezentei legi nu afectează obligațiile de plată născute și exigibile înainte de 1 ianuarie 2026 din alte surse decât subvenția bugetară, potrivit legii. (2) Măsurile de executare sau reținere din tranșe de subvenții stabilite anterior se suspendă pe durata 1 ianuarie 2026-31 decembrie 2027, urmând a fi reluate, după caz, odată cu reluarea aplicării art. 18 din Legea nr. 334/2006.	și acțiuni de executare surprinzătoare. - Clarifică tratamentul obligațiilor și reținerilor legate de subvenții, eliminând riscul de litigii.
Raportare / monitorizare	Nu este prevăzut	Art. 4 (1) Ministerul Finanțelor, în colaborare cu Autoritatea Electorală Permanentă, va elabora anual, până la 30 iunie 2026 și 30 iunie 2027, câte un raport public privind economiile realizate prin aplicarea prezentei legi și efectele asupra execuției bugetare. (2) Rapoartele prevăzute la alin. (1) se vor transmite Parlamentului.	- Introduce control parlamentar și transparență (solicitare CES). - Permite evaluarea ex-ante / ex-post a efectelor și verificarea proporționalității. - Asigură responsabilitate publică privind destinația sumelor.
Destinația sumelor economisite	Expunere de motive vorbește despre alocare spre sănătate/ educație/ protecție socială, dar nu există prevedere bugetară explicită	Art. 5 (1) Sumele care nu se virează potrivit art. 1 se vor reflecta distinct în bugetul de stat și se vor propune spre alocare prin legile bugetare anuale pentru anii 2026 și 2027 către programe de sănătate, educație și protecție socială. (2) Destinațiile și creditele bugetare aferente se vor stabili expres în anexele la legile bugetului de stat pe anii 2026 și 2027.	- Respectă principiul legalității cheltuirii banilor publici (alocarea se face prin legea bugetului). - Oferă trasabilitate și elimină ambiguitatea din expunerea de motive
Justificare / analiza alternativelor	Expunere de motive sumară; nu conține testul proporționalității/compararea alternativelor	[Nu este un articol de lege; se cere completare în expunerea de motive] Expunerea de motive (completare obligatorie): se anexează o notă	- Răspunde cerinței privind justificarea proporționalității; - s-ar solicita explicit analiza alternativelor. - Întărește rezistența proiectului la eventuale

		justificativă care include: (i) calculul metodologic al economiilor estimate; (ii) analiza alternativelor (reducere procentuală, plafonare, condiționarea alocării de transparență); (iii) testul de proporționalitate (adecvare, necesitate, echilibru).	provocări constituționale/ juridice.
Mențiunea privind AEP (control/sancțiuni)	Nu este clar precizat	În Art. 1 alin. (2) (vezi mai sus) se menține competența AEP; în plus: Art. 2 alin. (3) (opțional, dar recomandat): Autoritatea Electorală Permanentă își păstrează toate competențele de control și aplicare a sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 334/2006; procedurile de regularizare și de aplicare a sancțiunilor vor fi adaptate în condițiile suspendării prevăzute la art. 1.	- Asigură coerență juridico-procedurală între Legea 334/2006 și efectele suspendării. - Evită interpretarea că AEP își pierde atribuțiile
Intrare în vigoare	Art. 2: intră în vigoare la 1 ianuarie 2026; se aplică până la 31 decembrie 2027.	Art. 6 – Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026 și se aplică până la data de 31 decembrie 2027.	- Renumerotare și consistență cu noua structură legislativă (după inserarea articolelor 1–5).

Forma integrală finală propusă de mine

Prezint aici textul consolidat, cu amendamentele OPTIME deja inserate; în implementare, folosiți marcajele legislative obișnuite pentru înlocuire/introducere.)

Art. 1

(1) Prin derogare de la art. 18 din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, în perioada 1 ianuarie 2026–31 decembrie 2027, finanțarea publică prevăzută la art. 18 nu se acordă, nu se virează și nu se pune la dispoziția partidelor politice.

(2) Pe durata suspendării prevăzute la alin. (1), se mențin toate obligațiile de evidență contabilă, raportare și transparență prevăzute de Legea nr. 334/2006, precum și competențele de control ale Autorității Electorale Permanente.

Art. 2

(1) Ministerul Finanțelor Publice va dispune, prin ordin, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, măsurile necesare pentru nevirarea sumelor corespunzătoare finanțării prevăzute la art. 18 din Legea nr. 334/2006 pentru anii 2026–2027, precum și pentru reflectarea acestora în execuția bugetară.

(2) Ordonatorii principali de credite vor reflecta măsurile prevăzute la alin. (1) în execuția bugetară și vor lua măsurile administrative necesare aplicării prezentei legi.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă își păstrează toate competențele de control și aplicare a sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 334/2006; procedurile de regularizare și de aplicare a sancțiunilor vor fi adaptate în condițiile suspendării prevăzute la art. 1.

Art. 3

(1) Dispozițiile prezentei legi nu afectează obligațiile de plată născute și exigibile înainte de 1 ianuarie 2026 din alte surse decât subvenția bugetară, potrivit legii.

(2) Măsurile de executare sau reținere din tranșe de subvenții stabilite anterior se suspendă pe durata 1 ianuarie 2026–31 decembrie 2027, urmând a fi reluate, după caz, odată cu reluarea aplicării art. 18 din Legea nr. 334/2006.

Art. 4

(1) Ministerul Finanțelor, în colaborare cu Autoritatea Electorală Permanentă, va elabora anual, până la 30 iunie 2026 și 30 iunie 2027, câte un raport public privind economiile realizate prin aplicarea prezentei legi și efectele asupra execuției bugetare.

(2) Rapoartele prevăzute la alin. (1) se vor transmite Parlamentului.

Art. 5

(1) Sumele care nu se virează potrivit art. 1 se vor reflecta distinct în bugetul de stat și se vor propune spre alocare prin legile bugetare anuale pentru anii 2026 și 2027 către programe de sănătate, educație și protecție socială.

(2) Destinațiile și creditele bugetare aferente se vor stabili expres în anexele la legile bugetului de stat pe anii 2026 și 2027.

Art. 6 – Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026 și se aplică până la data de 31 decembrie 2027.

Motivația generală a alegerii soluțiilor

- Aplicabilitate administrativă imediată: ordinul MFP asigură instrumentul necesar pentru implementare și evită întârzieri/viduri acute în execuția bugetară.
- Protecția transparenței și controlului: menținerea obligațiilor AEP și a raportării evită goluri normative ce ar submina mecanismele de prevenire a abuzurilor/finanțării opace.
- Securitate juridică tranzitorie: dispozițiile privind obligațiile existente și suspendarea reținerilor/procedurilor de poprire le oferă partidelor și terților claritate și previn litigii.
- Legalitate bugetară și trasabilitate: stabilirea destinației prin legea bugetului anual (anexe) respectă principiul legalității cheltuirii și asigură control parlamentar asupra alocării.
- Justificare și rezistență la control constituțional: cerința de completare a expunerii de motive cu analiza alternativelor și testul proporționalității contribuie la rezistența normei la eventuale atacuri juridice.
- Monitorizare și responsabilitate: rapoartele MFP–AEP către Parlament permit evaluarea efectelor și posibilitatea de corecție.